

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 1107221413
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1107221413.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ T.. C. R., bytom D. E.. Č.. XX, B., 2/ T.. J. Y., bytom F. E.. Č.. X, B., 3/ T.. L. Y., bytom P. XXX/XX, B., zastúpenej Sýkora - advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Murgašova 3, Košice, IČO: 47 256 206, 4/ T.. L. B., bytom U. E.. Č.. XXXX/XX, U., zastúpeného JUDr. Marcelom Kohútom, advokátom so sídlom Nám. sv. Egídia 95, Poprad, 5/ T.. Y. A. Š., bytom E. E.. Č.. XX, B., proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Račianska 71, Bratislava, IČO: 00 166 073, o určenie, že odmeňovanie žalobcov je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9C/110/2007, o dovolaní žalobkyne 3/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. septembra 2016 sp. zn. 6Co/491/2015, 6Co/571/2015 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej iba „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 22. júna 2015 č. k. 9C/110/2007-220 žalobkyňi 3/ (označenej ako žalobkyňa 6/) nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. septembra 2016 sp. zn. 6Co/491/2015, 6Co/571/2015 odvolaniami napadnuté uznesenia (medzi inými aj uznesenie zo dňa 22. júna 2015 č. k. 9C/110/2007-220) potvrdil.

2.1. Svoje rozhodnutie o potvrdení (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej aj „CSP“) vecne správneho uznesenia okresného súdu vo vzťahu k odvolaniu žalobkyne 3/ odvolací súd odôvodnil nasledovne: Žalobkyňa 3/ požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov podaním z 29.11.2011, ktorým zároveň podala odvolanie voči uzneseniu okresného súdu zo 07.11.2011 sp. zn. 9C/110/2007. Navrhla, aby jej bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu ťaživých sociálnych pomerov a majetkových pomerov spojených aj so starostlivosťou o dve maloleté deti, pričom súčasne požiadala o

doručenia tlačiva, na ktorom preukáže svoje majetkové a sociálne pomery. Žiadne bližšie skutočnosti neuviedla ani nepredložila žiadne dôkazy na preukázanie svojich pomerov. Súd prvej inštancie ju preto prvýkrát výzvou zo 16.04.2012 vyzval, aby v lehote 10 dní od jej doručenia zaslala aktuálne rozhodnutie o hmotnej núdzi alebo vyplnené tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktoré zároveň spolu s pokynmi k tlačivu priložil k tejto výzve. Právny zástupca žalobkyne 3/ uvedenú výzvu prevzal dňa 30.04.2012 (doručenka na č. l. 130), žalobkyňa 3/ však podľa obsahu spisu žiadnym spôsobom nereagovala. Okresný súd opätovne vyzval žalobkyňu 3/ na zaslanie aktuálneho rozhodnutia o hmotnej núdzi alebo vyplneného priloženého tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania v lehote 10 dní od doručenia výzvy výzvou zo 14.02.2014 po tom, ako odvolací súd uznesením z 29.10.2013 č. k. 6Co/199/2013-145 zrušil uznesenie súdu prvého stupňa zo 07.11.2011 č. k. 9C/110/2007-94 v spojení s opravným uznesením zo 16.04.2012 č. k. 9C/110/2007-126 okrem iného aj v časti zastavenia konania o žalobe žalobkyne 3/ (označenej v uvedených uzneseniach ako žalobkyňa 9/) a súdu prvej inštancie uložil, aby rozhodol aj o jej návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú odvolaciu námietku žalobkyne 3/, že jej ani jej právnomu zástupcovi predmetná výzva nebola doručená. Súd prvej inštancie síce zásielku obsahujúcu výzvu na zdokladovanie pomerov žalobkyne 3/ pôvodne zasielal na neaktuálnu adresu jej právneho zástupcu, z ktorej sa zásielka vrátila s oznámením, že adresát je neznámy (obálka na č. l. 149). Následne však túto zásielku s tlačivom pre dokladovanie pomerov žalobkyne 3/ zaslal aj na správnu adresu právneho zástupcu žalobkyne 3/, na ktorej ju aj dňa 01.12.2014 prevzal jeho splnomocnenec (doručenka na č. l. 200). Odvolací súd skonštatoval, že skutočnosť, že žalobkyňa 3/ nemala, resp. nemá vedomosť o doručení takejto zásielky jej právnomu zástupcovi, nemôže byť dôvodom nesprávnosti napadnutého rozhodnutia, ale je vecou komunikácie medzi účastníkom konania a jeho právny zástupcom. Žalobkyňa 3/ teda bola celkovo dvakrát vyzvaná na preukázanie a zdokladovanie svojich pomerov v súvislosti s jej návrhom na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ani na jednu z výziev žiadnym spôsobom nereagovala. Súd prvej inštancie preto podľa názoru odvolacieho súdu postupoval správne, keď žalobkyňu 3/ oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal. Nemal totiž k dispozícii žiadne relevantné doklady (vyplnené tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, rozhodnutie o hmotnej núdzi a pod.), z ktorých by mohol vychádzať pri posudzovaní žiadosti žalobkyne 3/ o oslobodenie od súdnych poplatkov. Ak žalobkyňa 3/ požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov, bolo jej povinnosťou súdu vierohodným spôsobom preukázať svoje majetkové, zárobkové, osobné, sociálne, rodinné a zdravotné pomery. Žalobkyňa 3/ navyše ani spolu s podaným odvolaním či v priebehu odvolacieho konania svoje aktuálne pomery nepreukázala, resp. na ich preukázanie neoznačila žiadne relevantné skutočnosti a dôkazy, z ktorých by bolo možné posúdiť dôvodnosť jej návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa 3/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie navrhnuć, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Uviedla, že uznesenie odvolacieho súdu považuje za nesprávne, nepreskúmateľné, nedostatočne odôvodnené, založené na nesprávnom právnom posúdení veci a procesný postup súdu za nesprávny, ktorý jej zároveň znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.1. V konkrétnostiach dovolateľka poukázala na to, že odvolací súd uznesením zo dňa 29.10.2013 sp. zn. 6Co/199/2013 (na č. l. 145 súdneho spisu, pozn. dovolacieho súdu) zrušil uznesenie okresného súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku v spojení s opravným uznesením o. i. aj voči žalobkyňu 3/ (v tom čase označenej ako žalobkyňa 9/) a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Výslovil, že súd prvej inštancie je v prvom rade povinný rozhodnúť o žiadosti žalobcov (teda aj žalobkyne 3/) o oslobodenie od súdnych poplatkov. V prípade, že okresný súd dospeje k záveru, že žalobcovia spĺňajú podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, bude ďalej konať o ich žalobe postupom podľa § 167 CSP. V opačnom prípade opätovne žalobcov vyzve na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu v znení po pripustení jej zmeny v správnej výške.

3.2. Súd prvej inštancie však žalobkyňu 3/ nevyzval na zaplatenie súdneho poplatku v novej výške, resp. žiadna výzva s novou výškou súdneho poplatku jej ani jej právnomu zástupcovi nebola doručená a uznesením zo dňa 22.06.2015, potvrdeným odvolacím súdom, jej okresný súd nepriznal oslobodenie od

súdnych poplatkov. Nakoľko súd prvej inštancie nepostupoval správne a žalobkyňa 3/ nevyzval na zaplatenie súdneho poplatku v správnej výške a krajský súd toto uznesenie potvrdil, obidva súdy svojím nesprávnym procesným postupom žalobkyňi 3/ znemožnili uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ resp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP potrebné odmietnuť.

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie ďalšie odvolanie) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP).

6. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Koncepcia dovolania je postavená na preskúmaní rozhodnutí len z dôvodu závažných procesných nedostatkov. Dovolanie v zmysle § 420 CSP je prípustné len proti meritórnym rozhodnutiam (rozsudkom vo veci samej) a z nemeritórnych rozhodnutí len proti rozhodnutiam, ktorými sa konanie končí. „Pod rozhodnutím, ktorým sa konanie končí má zákon na mysli rozhodnutia, ktorými sa konanie skončilo bez toho, aby sa vec vecne prejednála. Súd musel vec skončiť procesne, pretože tu existovali také prekážky, pre ktoré vec nemohol prejednať vecne (napr. späťvzatie žaloby, späťvzatie odvolania, neexistencia procesných podmienok, neodstránenie väd odvolania a pod.). Zákon výslovne hovorí o skončení konania všeobecne, má teda na mysli také rozhodnutia odvolacieho súdu, v dôsledku ktorých skončí samotné konanie o veci vymedzenej žalobou.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 1355). Rozhodnutiami odvolacieho súdu, ktorými sa končí konanie sú uznesenie o odmietnutí odvolania, o zastavení odvolacieho konania v dôsledku späťvzatia odvolania alebo v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku, uznesenie o pripustení späťvzatia žaloby a zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a zastavení konania, uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým sa konanie končí (tamtiež str. 1356).

8. Dovolateľkou vymedzeným predmetom dovolacieho konania je uznesenie odvolacieho súdu o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým žalobkyňi 3/ nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Nejde o rozhodnutie vo veci samej ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, takže dovolanie žalobkyne 3/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

9. Podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Dovolací súd preto dovolanie zo zhora uvedených dôvodov odmietol.

10. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovanému úspešnému v dovolacom konaní voči žalobkyni 3/ nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania, pretože mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

11. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.